

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

DR. SESZTÁK MIKLÓS
miniszter

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 11/757-10/2016	
Érkezett: 2017 JÚN 20. nemle	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 2 db	1

Alkotmánybíróság
B u d a p e s t
Donáti utca 35-45.
1015

Hiv. szám: II/757-8/2016.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A nemzeti fejlesztési miniszter mint a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység szervezésének szakmai irányítását ellátó miniszter a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvényt (a továbbiakban: Fdvtv.) érintő, a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt országgyűlési képviselők által kezdeményezett utólagos normakontroll indítvány tárgyában folyamatban lévő eljárásban - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 57. §-ának (1b) bekezdése alapján - az alábbi

v é l e m é n y t

kívánja a Tisztelt Alkotmánybíróság tudomására hozni.

Álláspontom szerint az utólagos normakontroll indítvány érdemi elbírálásra nem alkalmas, ezért annak visszautasítása indokolt.

Azon esetben, ha a Tisztelt Alkotmánybíróság szerint az indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, véleményem szerint az indítvány elutasításának van helye, mivel az indítvány megalapozatlan, az abban támadott jogszabályi rendelkezés nem ellentétes az Alaptörvény rendelkezéseivel.

1. Az indítvány

1. Országgyűlési képviselők (a továbbiakban: indítványozók) utólagos normakontroll eljárást kezdeményeztek az Alkotmánybíróságnál, az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének e) pontja és az Abtv. 24. §-ának (1) bekezdése alapján az Fdvtv.-nek az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIV. törvény 2016. május 20-án hatályba lépett 65. §-a által módosított 11. §-a (1) bekezdésének¹ Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát és a kihirdetésre visszamenőleges hatállyal történő semmisítését kérve.

¹ Az Fdvtv. 11. §-ának támadott (1) bekezdése szerint „Ha e törvény kivételt nem tesz, dohánytermék-kiskereskedelem, és a 3. § 8. pont m) alpontja szerinti termékek kiskereskedelme kizárólag dohányboltban folytatható.” Az Fdvtv. 3. §-a 8. pontjának m) alpontja szerint „m) az Nvt.-ben [a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvényben] meghatározott elektronikus cigaretta, utántöltő flakon és dohányzást imitáló elektronikus eszköz, füst nélküli dohánytermék, továbbá új dohánytermék-kategóriák [...]”

2. A határozott kérelem követelményei teljesülésének hiánya

2. Megítélésem szerint a Tisztelt Alkotmánybírósághoz benyújtott indítvány még a kiegészítést követően sem tesz eleget az Abtv. 52. §-ának (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményének:

- az Alaptörvény XV. cikkének körében
 - az indítványozók semmilyen indokát sem adják azon véleményüknek, mely szerint az általuk támadott szabályozás miért nem felel meg a szükségességi és az arányossági vizsgálatnak. Az indítvány indokolása nem teljes körű arra nézve, hogy a sérelmezett rendelkezések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, amely abból fakad, hogy
 - miközben egyértelműen rögzítik, hogy a (2) bekezdés megsértésére hivatkoznak, a Tisztelt Alkotmánybíróság általuk hivatkozott joggyakorlatából vett megállapítások elsősorban nem a (2), hanem az (1) bekezdéssel összefüggésben fogalmazódtak meg,²
- az Alaptörvény M) cikkének körében
 - az indítványozók hivatkoznak az M) cikkekre (annak egészére), ugyanakkor azt is rögzítik, hogy *“a versenykorlátozás sérelmét az M) cikk (2) bekezdése vonatkozásában jeleztük”*, így pontosan nem azonosítható, hogy az indítványozók szerint az Alaptörvény mely rendelkezése került megsértésre, mivel beadványaikban említést tesznek a tisztességes gazdasági verseny feltételei biztosításának a sérelméről, a szerződési szabadságról, a tulajdonhoz való jogról, a vállalkozás szabadságáról egyaránt,
 - az indítvány indokolása (az egyértelműség előzőekben jelzett hiányából is fakadóan) az M) cikk vonatkozásában sem teljes körű arra nézve, hogy a sérelmezett rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel,
- az Alaptörvény XX. és XXI. cikke körében az indítvány semmilyen érdemi, alkotmányjogi érvelést nem tartalmaz arról, hogy a támadott szabályozás miért sérti az indítványozók szerint az Alaptörvényt.

3. Az Alkotmánybíróság visszautasítja azt az indítványt, amely nem felel meg a határozott kérelem törvényi követelményének és nem alkalmas az érdemi elbírálásra.³ Véleményem szerint az Abtv. 52. §-a (1b) bekezdésének való megfelelés hiányára tekintettel a jelen indítvány Abtv. 64. §-ának d) pontja alapján történő visszautasításának van helye.

4. Azon esetre, ha a Tisztelt Alkotmánybíróság szerint az indítvány teljesíti a határozott kérelemmel szembeni követelményeit, az indítványnak az Alaptörvény alábbi rendelkezései kapcsán tett előadásaival összefüggésben ismertetem véleményemet, e körben – tekintettel a dohánytermékek és az elektronikus cigaretta, az utántöltő flakon és a dohányzást imitáló elektronikus eszköz közötti, az alábbiak bemutatott szórós

² Ennek jelentőségét illetően lásd pl. 33/2015. (XII. 3.) AB határozat 29. pont.

³ Vö. pl. 36/2015. (XII. 16.) AB határozat 29. pont.

kapcsolatra, hasonlóságra - irányadónak tekintve a Tisztelt Alkotmánybíróság korábbi, dohánytermékek forgalmazásával összefüggésben hozott döntéseit:

- XV. cikk (2) bekezdés (4. pont),
- M) cikk (2) bekezdés (5. pont),
- XX. és XXI. cikk (6. pont).

3. Az elektronikus cigaretta

5. Az indítványozók tartalmilag nem az Fdvtv. 3. §-a 8. pontjának m) alpontjában feltüntetett termékek teljes körével kapcsolatban támadják a szabályozást, csak az elektronikus cigarettával, az utántöltő flakonnal és a dohányzást imitáló elektronikus eszközzel összefüggésben (a továbbiakban együtt: elektronikus cigaretta).

3.1. Az elektronikus cigaretta egészségre gyakorolt káros hatásai

6. Az indítványozók mellőzik azon alapvető körülmény figyelembe vételét, hogy az elektronikus cigaretta káros az egészségre, méghozzá nemcsak az azt közvetlenül használó, hanem a „passzív” használó egészségére is.
7. A Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet és az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatala közös közleményükben⁴ egyebek között az alábbiakat állapították meg:
 - Az elektronikus cigaretta egy olyan, viszonylag új termék a világpiacon, melynek valós egészséghatásáról egyelőre kevés információval rendelkezünk. Az eddig végzett vizsgálatok eredményei azonban rémisztőek. A kifűjt párában egyes veszélyes anyagokból még annál is több van, mint a hagyományos cigaretta füstjében. Az e-cigaretta veszélyezteti azok egészségét is, akik nem használnak elektronikus cigarettát, csak a mások által kifűjt párát lélegzik be. Az elektronikus cigaretta és annak kifűjt gőze is káros az egészségre. Az elektronikus cigarettákhoz használatos patronokban, illetve utántöltő flakonokban olyan vegyületek vannak, amelyek egészségkárosodást okoznak, ráadásul ez független attól, hogy az adott termék tartalmaz-e nikotint vagy sem.
 - Az e-cigaretta abban sem különbözik a hagyományos dohánytermékektől, hogy a kifűjt füst, illetve pára azok egészségét is károsítja, akik csak passzív elszennvedői mások káros szenvedélyének.
8. Az elektronikus cigaretta káros egészségi hatásait az Európai Unió is elismeri, szabályozását az elmúlt években ennek megfelelően alakítva ki. A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁵ (a továbbiakban: 2014/40/EU irányelv) aláhúzza, hogy az elektronikus cigarettákra vonatkozó szabályok kialakítása során (hasonlóan a dohánytermékekhez) a közegészség védelmének magas szintjét kell figyelembe venni.⁶

⁴ https://www.antsz.hu/felso_menu/temaink/dohanyzas_visszaszoritasa/151030-elektronikus-cigaretta-veszelyek.html

⁵ A 2014/40/EU irányelv átültetése már megtörtént, az elektronikus cigaretták forgalmazásának szabályozása kapcsán lásd az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIV. törvényt, illetve az általa módosított jogszabályokat.

⁶ 2014/40/EU irányelv (36) preambulum bekezdés.

9. Az elektronikus cigarettákra vonatkozó egységes jogszabályi környezet megteremtésének fontosságát, illetve szükségességét felismerve került elfogadásra a 2014/40/EU irányelv, amelynek célja volt többek között, hogy az elektronikus cigaretták gyártására, értékesítésére és forgalomba hozatalára vonatkozó rendelkezéseket tagállami szinten közelítse egymáshoz. Az uniós szabályozás rendelkezést tartalmaz többek között az elektronikus cigaretta forgalomba hozatalára, reklámozására, megjelenésére, értékesítésére vonatkozóan. Egyebek között hangsúlyozza, hogy az elektronikus cigaretták egészségügyi veszélyt jelenthetnek, ha gyermekek kezébe kerülnek.⁷
10. Az elektronikus cigaretták vonatkozásában a 2014/40/EU irányelv átültetését szolgáló hazai jogszabály, a dohánytermékek előállításáról, forgalomba hozataláról és ellenőrzéséről, a kombinált figyelmeztetésekről, valamint az egészségvédelmi bírság alkalmazásának részletes szabályairól szóló 39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet ugyancsak több vonatkozásban fejezi ki, hogy az elektronikus cigaretta káros hatást gyakorol az egészségre. A 39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet 19/B. §-ának (2) bekezdése – az uniós szabályozással összhangban – egyebek között előírja, hogy az elektronikus cigaretták csomagolási egységeihez csatolandó tájékoztatónak fel kell hívni a figyelmet arra, hogy a termék használata fiatalok és nemdohányzók számára nem ajánlott, illetve tájékoztatást kell adnia a lehetséges káros hatásokról. Az elektronikus cigaretták csomagolási egységein és gyűjtőcsomagjain fel kell tüntetni a következő figyelmeztető feliratot is: „A termék gyermekektől elzárva tartandó.” [39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet 19/B. § (3) bekezdése d) pont].

3.2. Az elektronikus cigaretta és a dohányzás kapcsolata

11. Az elektronikus cigaretta használata szoros kapcsolatban áll a dohányzással. Ezt fejezi ki önmagában az is, hogy a 2014/40/EU irányelv az elektronikus cigarettát a dohánytermékekhez kapcsolódó terméknek minősíti.⁸
12. A 2014/40/EU irányelv emellett azt is rögzíti, hogy
- „az elektronikus cigaretták megnyithatják az utat a nikotinfüggőség, és végső soron a hagyományos dohányfogyasztás előtt, mivel utánozzák és hétköznapivá teszik a dohányzás műveletét.”⁹*
13. A Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet és az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatala korábban már hivatkozott közös közleményükben¹⁰ arra is rámutatnak,
- Tévhit az is, hogy az elektronikus cigaretta hatásos eszköz a dohányzásról való leszokás támogatásában, erre ugyanis nincs megfelelő tudományos bizonyíték.

⁷ 2014/40/EU irányelv (40) preambulum bekezdés.

⁸ 2014/40/EU irányelv 1. cikk f) pont.

⁹ 2014/40/EU irányelv (43) preambulum bekezdés.

¹⁰ https://www.antsz.hu/felso_menu/temaink/dohanyzas_visszaszoritasa/151030-elektronikus-cigaretta-veszelyek.html

14. A 39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet 19/B. §-ának (2) bekezdése a fentiekkel összhangban írja elő, hogy az elektronikus cigaretták csomagolási egységeihez csatolandó tájékoztatnak ki kell térnie a függőséget okozó tulajdonságokra és a toxicitásra is. A 39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet azt is előírja, hogy a nikotintartalmú utántöltő folyadékkal előre megtöltött elektronikus cigaretták csomagolási egységeinek és gyűjtőcsomagjainak két legnagyobb felületén, mindkét felületnek legalább a 30%-át kitöltő módon fel kell tüntetni a következő egészségvédő figyelmeztetést: „Ez a termék nikotint tartalmaz, amely erős függőséget okozó anyag.” [39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet 19/B. § (5) bekezdése].

4. Az Alaptörvény XV. cikke

15. Az indítványozók szerint a jelen esetben a hátrányos megkülönböztetés azon felnőtt emberek csoportját érinti, akik nem használnak nikotintartalmú dohányterméket, mégis kötelezi őket a jogalkotó arra, hogy olyan emberek társaságában tartózkodjanak a dohányboltokban, akik ilyen terméket használnak, és ezzel számukra ismét elérhetővé, testközelivé válnak a dohánytermékek, a dohányzás, a dohányfüst. Ezzel a szabályozás nem felel meg a szükségesség-arányosság alkotmányos előírásának, a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között. A megkülönböztetés az alaptörvényi rendelkezés utolsó fordulatát valósítja meg, miszerint „egyéb helyzet” alapján (lásd a nem nikotinhasználó felnőttek csoportja vonatkozásában) tesz indokolatlan különbséget a törvény homogén csoportok között.
16. Az Alaptörvény XV. cikke egyaránt tartalmazza az általános egyenlőségi szabályt [(1) bekezdés] és az alapjogok egyenlőségét, illetve a diszkrimináció tilalmát [(2) bekezdés].¹¹
17. Ha elfogadásra kerül, hogy a jelen esetben az indítványozók kérelmüket az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére alapították, figyelembe veendő, hogy e rendelkezés az abban említett tulajdonságok alapján történő különbségtételt tiltja. A támadott jogszabályi rendelkezés ugyanakkor nem köthető egyetlen, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerinti tulajdonsághoz sem. Ebből következően a támadott jogszabályi rendelkezés alkotmányosságát nem az Alaptörvény XV. cikk (2), hanem legfeljebb az (1) bekezdése alapján lehetne megítélni, amelyre ugyanakkor az indítványozók egyértelműen nem hivatkoznak. Ez önmagában megalapozza az indítvány visszautasítását.
18. Ezen az sem változtat, hogy a (2) bekezdésben szereplő felsorolás nem taxatív, hanem nyitott, mivel az ún. „egyéb helyzet” szerinti különbségtétel is tiltott. Azonban az „egyéb helyzet” az elsősorban az egyén saját elhatározásától nem függő, többnyire eleve adott tulajdonságaira alapított szabályozás egészébe ágyazottan értelmezendő, s így abba nem értendő bele a fogyasztóként tanúsított magatartás, a vásárlási helyzet.¹²
19. A jelen esetben továbbá fel sem merülhet a személyek közötti diszkrimináció megvalósulása, mivel a jogalkotó valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos

¹¹ 32/2015. (XI. 19.) AB határozat 78. pont.

¹² 42/2012. (XII. 20.) AB határozat 41. pont.

helyzetben lévő személyekkel vagy embercsoporttal történt összehasonlításban nem kezel hátrányosabb módon.

20. Az indítványozók nem is tudtak meghatározni egy olyan csoportot, amelyen belül megvalósulhatna a hátrányos megkülönböztetés. Az indítványozók által hivatkozott "felnőtt emberek" csoportja nem alkalmas az Alaptörvény szempontjából releváns homogén csoport képzésére. Ez azt eredményezi, hogy az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése vonatkozásában az indítvány elutasításának van helye az összehasonlítható helyzet hiányára tekintettel is.
21. Azon esetre, ha a Tisztelt Alkotmánybíróság úgy ítélné meg, hogy a "felnőtt emberek" kategóriája alkalmas az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése alkalmazásához szükséges homogén csoport képzésére, hangsúlyozom, hogy a támadott rendelkezés nem önkényes, annak van ésszerű – részletesen az 5.1.2. pontban kifejtett - indoka:
- a) közegészség-védelmi cél, amelynek érdekében a Kormány következetes politikát folytat a magyar lakosság egészségügyi állapotának javítása érdekében,
 - b) a gyermekek védelemhez való jogának biztosítása, egészségük megóvása.

5. Az Alaptörvény M) cikke

22. Az indítványozók – emlékeztetve arra is, hogy a piacgazdaság két létfontosságú eleme a vállalkozás és a verseny szabadsága – előadják, hogy sérelmet szenved az Alaptörvény azon rendelkezése, amely szerint Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit, mivel az elektronikus cigaretta forgalmazására, árusítására a korábbi, már megkötött szerződések felülírásával kerül bevezetésre törvényi rendelkezéssel több módosítást eredményező szabályozás. Ismertetik, hogy a tulajdon egyik részjogosítványa a tulajdonosi rendelkezés szabadsága, amelynek szükségszerű tartalmi eleme a szerződési szabadság, mely alkotmányos jog megilleti az elektromos cigaretta forgalmazásával foglalkozó személyeket is, akik ma már nem végezhetik a korábban jogszerűen folytatott gazdasági tevékenységet. A jelen esetben az ésszerűségi teszt nem támasztja alá a korlátozást, nem állapítható meg ésszerűségi kapcsolat, tekintettel arra, hogy az elektromos cigaretta kevésbé káros, mint a hagyományos dohánytermékek, valamint a dohányzás stigmatizáló hatására, a nem hagyományos dohányterméket fogyasztók dohányboltokba kényszerítésének és a korábban elektromos cigarettát forgalmazók ebbéli tevékenységből való kizárásának nincs ésszerű indoka. Az alkalmazott jogalkotói intézkedés ezen túl alkalmatlan is az elérni kívánt cél megvalósítására. Emellett az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) a Vékony kontra Magyarország ügyben hozott döntése is alkalmazandó lehet, így a nemzetközi szerződésbe ütközés is megállapítható lehet. A jogi szabályozással történő tulajdonkorlátozás (kvázi kisajátítás) esetét valósította meg a jogalkotó, éspedig anélkül, hogy a tulajdonukban sértettek bármiféle kompenzációban részesültek volna, ami mindenképpen aránytalanságot eredményez.
23. Az indítványozók által előadottakra figyelemmel az alábbiakban
- a vállalkozás szabadságával,
 - a tulajdonhoz való joggal és
 - a szerződési szabadsággal
- kapcsolatban ismertetem véleményemet, azzal, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság végzésének megfelelően az 5.1.2. pontban részletesebben kifejttem álláspontomat azzal

kapcsolatban, hogy mi teszi szükségessé az Fdvtv. 3. §-a 8. pontjának m) alponja szerinti egyes termékek (különösen a dohányzást imitáló eszközök) kiskereskedelme vonatkozásában az Alaptörvény M) cikke által védett vállalkozási szabadság korlátozását.

24. Előjáróban ugyanakkor szükségesnek ítélem annak rögzítését, hogy a támadott rendelkezés meghozatalának indokoltsága körében nem hagyható figyelmen kívül az Fdvtv. által megvalósított – a Tisztelt Alkotmánybíróság által már többször vizsgált - szabályozás egésze. Az Fdvtv. preambuluma egyértelműen megjelöli a szabályozás bevezetésének a törvényalkotó által meghatározott indokait. A törvényalkotó célja az volt, hogy visszaszorítsa a fiatalok dohányzását. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. Az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése alapján Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. Az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Az államnak ezen alapjogok illetve alaptörvényi kötelezettség érvényesülését/teljesítését biztosító objektív intézményvédelmi kötelezettsége teljesítése során biztosítani kell azt, hogy a gyermekek és fiatalok testi és lelki egészségét minél kevesebb káros hatás érje.¹³

5.1. A vállalkozás szabadsága

25. Előjáróban szükségesnek tartom annak kiemelését a jelen ügyben is, hogy a vállalkozáshoz való jognak nem tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a már működő vállalkozásokra vonatkozó jogi környezet módosíthatatlan lenne.¹⁴

5.1.1. Az ellehetetlenítés hiánya

26. A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a vállalkozáshoz való jog alapjog, a vállalkozóvá válás lehetőségének - esetenként szakmai szempontok által motivált feltételekhez kötött, korlátozott - biztosítását jelenti. A vállalkozás joga tehát nem abszolutizálható és nem korlátozhatatlan: senkinek sincs alanyi joga meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás, sem pedig ennek adott vállalkozási jogi formában való gyakorlásához. A vállalkozás joga annyit jelent - de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül -, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást.¹⁵
27. A jelen esetben ennek megfelelően nem azt kell megvizsgálni, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés a korábban elektronikus cigarettát árusító vállalkozások ellehetetlenítését eredményezi-e, hanem azt, hogy a szabályozás teljesen kizárja-e az elektronikus cigaretta értékesítésének a lehetőségét, tehát az adott közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségét.¹⁶
28. A támadott rendelkezés nem teszi lehetetlenné a vállalkozóvá válást, sőt, nem lehetetleníti el még az elektronikus cigaretta kiskereskedelmi értékesítését sem. A

¹³ 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 30. pont.

¹⁴ 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 28. pont és az ott hivatkozott joggyakorlat.

¹⁵ Lásd pl. 20/2014. (VII. 3.) AB határozat 289. pont, 34/2014. (XI. 14.) AB határozat 206. pont.

¹⁶ Vö. 26/2013. (X. 4.) AB határozat 177. pont.

koncesszióval nem rendelkező vállalkozások számára nem veszett el a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység folytatásának és így az elektronikus cigaretta értékesítésének elvi lehetősége. Nem szűnt meg a pályázati lehetőség, az Fdvtv. hatályba lépését követően több esetben került meghirdetésre és értékelésre koncessziós pályázat. A Tisztelt Alkotmánybíróság maga is aláhúzta korábban, hogy

“Az Alkotmánybíróság a vállalkozáshoz való alapjog lényegi tartalmának a sérelmét akkor állapította meg, amikor a jogalkotó a foglalkozás szabad megválasztásához, az adott vállalkozás gyakorlásához való jogot egyes piaci szereplőktől meghatározatlan időre teljes egészében elvonta. {71/2009. (VI. 30.) AB határozat, ABH 2009, 699, 709.; megerősítette a 32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [40]}. A vizsgált esetben erről nincs szó. A támadott törvényi rendelkezések a panaszosoktól nem vonták el teljes egészében, határozatlan időtartamra a vállalkozási (dohánytermék-kiskereskedelmi) tevékenység folytatásának a lehetőségét; olyan további szubjektív korlátokat emeltek annak gyakorlása elé, amelyet akár a panaszosok, akár más, korábban ilyen tevékenységet nem végző vállalkozás teljesíthet. Sem a panaszosok, sem más nincs tehát elzárva attól, hogy eredményes pályázat esetén – a trafiktörvény törvényi rendelkezéseinek megfelelően – ezt a vállalkozási tevékenységet gyakorolja.”¹⁷

29. Ez azt eredményezi, hogy az indítványozók által támadott szabályozást illetően nem változott annak alkotmányos összefüggése: nemcsak, hogy nem sérült a vállalkozás alkotmányos joga [azaz az, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást], de még az a lehetőség sem veszett el, hogy egy meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás legyen megvalósítható.

5.1.2. A szabályozás szükségessége és arányossága

30. A vállalkozáshoz való alapjog gyakorlásának támadott rendelkezéssel megvalósított korlátozása megfelel az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdésében foglalt, az alapjogok alkotmányos korlátozásának feltételeit rögzítő alaptörvényi rendelkezéseknek.
31. Amint az az előzőekben bemutatásra került, az elektronikus cigaretta nem közönséges árucikk, és figyelembe véve a dohányzással való kapcsolatát, illetve az emberi egészségre gyakorolt káros hatásait, esetében az egészségvédelem kérdését kiemelt jelentőségű kérdésként kell kezelni, mindenekelőtt a fiatalok körében előforduló dohányzás arányának visszaszorítása érdekében – ezt szolgálja az Fdvtv. is, amelynek elsődleges célja, hogy Magyarországon minél kevesebb fiatalkorú dohányozzon. Ennek érdekében kerültek meghatározásra egyebek között a dohánytermékek kiskereskedelmi beszerezhetőségének, és a dohánytermékek megjelenésének korlátai.
32. Az Fdvtv. 3. §-a 8. pontjának m) alpontja szerinti – a 3.2. pont kifejtettek szerint a dohányzással szoros kapcsolatban álló - termékek vonatkozásában a támadott szabályozást e szempontokra figyelemmel szükségessé tette

¹⁷ 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 29. pont.

- a) a testi egészséghez való jog biztosítása mint közegészség-védelmi cél, amelynek érdekében a Kormány következetes politikát folytat a magyar lakosság egészségügyi állapotának javítása érdekében, különösen a dohányzás elleni fellépés terén,
- b) a gyermekek védelemhez való jogának biztosítása, egészségük megóvása, amelyek nyilvánvalóan a közérdek szolgálatának minősülnek.¹⁸

33. A Kormány koherens és szisztematikus dohányzásellenes politikát folytat. Magyarországon tilos a dohányzás a közintézményekben, a munkahelyeken (zárt térben), valamint a játszótéren és közvetlen környezetükben. A Kormány bevezette a dohányzási tilalmat a vendéglátóhelyeken, illetve a tömegközlekedési eszközök megállóhelyein, és számos uniós tagállamot megelőzve – nem harmonizációs kötelezettségnek eleget téve – Magyarország bevezette a dohánytermékek csomagolásának szigorítására vonatkozó szabályokat. Mindemellett a Kormány szigorú és következetes adópolitikát is folytatott az elmúlt években annak érdekében, hogy a dohányzást visszaszorítsa. A dohányzás hatékonyabb visszaszorítása érdekében került bevezetésre az ún. trafik-rendszer is, azaz a dohányboltokból álló kiskereskedelmi hálózat. Ebbe a folyamatba illeszkedik bele szervesen a támadott rendelkezés, amely figyelemmel van az érintett termékek dohányzással való szoros kapcsolatára és egészségügyi veszélyeire.

34. Az előzőekben (a 3.1. és a 3.2. pontban) már bemutatásra került az elektronikus cigaretta és a dohányzás közötti összefüggés, illetve az, hogy az elektronikus cigaretta milyen veszélyeket hordoz a gyermekek, fiatalok irányában. Ez szükségessé tette a támadott intézkedés meghozatalát, amely figyelemmel az elektronikus cigaretta jelentette egészségügyi kockázatokra, a termék használatának sajátosságaira, kapcsolódására a „hagyományos” dohánytermékek fogyasztásához, a fiatalok védelmére irányuló intézkedésnek minősül. Ez a cél pedig megfeleltethető azon alkotmányos érdeknek, ami a rendelkezés meghozatalát szükségessé teszi. Arányossági oldalról pedig megállapítható, hogy a gyermekek védelemhez való jogának biztosítása önmagában arányossá teszi a szabályozást.

35. A jelen esetben támadott rendelkezés kapcsán is irányadóak a Tisztelt Alkotmánybíróságnak a 3194/2014. (VII. 15.) AB határozatban tett megállapításai.¹⁹ Ezek értelmében az egészségvédelem, illetve a dohányzás fiatalok körében történő visszaszorítása és ezen keresztül a társadalom közegészségügyi állapotának közép-, illetve hosszútávon történő javítása érdekében szükségesnek mutatkozott e termék elérhetőségének szabályozása is, amelyben tehát a kiemelt közegészségügyi cél és az egyes alapjogok védelmét szolgáló alkotmányos (köz)érdek egyaránt megjelent. A törvényalkotó - az Alaptörvény keretei között - szabadon mérlegelheti azt, hogy az alapjogok védelme és az ezt szolgáló objektív intézményvédelmi kötelezettségének a teljesítése körében milyen preventív, a kockázatokat minimalizáló törvényi szabályozás kialakításával kívánja biztosítani a gyermekek és a fiatalok egészségének védelmét. A lehetséges szabályozási módok közötti választás a törvényalkotó feladata és felelőssége. Az indítvány keretei között kizárólag az az alkotmányossági kérdés vizsgálható, hogy a törvényalkotó által választott szabályozás (ezen keresztül az állami

¹⁸ A Tisztelt Alkotmánybíróság megítélése szerint e célok az Alaptörvény 38. cikkének (1) bekezdésében szereplő „közérdek szolgálatának”, az Alaptörvény által elismert célnak tekintendők. Vö. 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 27. pont.

¹⁹ 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 30. és 31. pont.

beavatkozás) az adott cél elérése érdekében szükséges és arányos volt-e. A törvényalkotó által választott szabályozás célszerűsége, hatékonysága és méltányossága nem vizsgálható. Álláspontom szerint az Alaptörvény XX. cikkének (1) bekezdésében valamint XVI. cikkének (1) bekezdésében foglalt alapjogok, továbbá az Alaptörvény XV. cikkének (5) bekezdésében foglalt, az államot terhelő alkotmányos kötelezettség teljesítése megfelelő súlyú alkotmányos indokát adják a vállalkozáshoz való alapjog korlátozásának, ezért az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt, az alapjogi korlátozás alkotmányosságának a feltételét képező szükségesség a vizsgált esetben fennáll.

36. Az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdésében foglalt arányosság alaptörvényi feltételét vizsgálva álláspontom szerint az indítványozók által támadott rendelkezés nemcsak szükséges, de arányos korlátozásnak is tekinthető. Az elektronikus cigaretta kiskereskedelme vállalkozás keretében történő gyakorlásához való jogának a korlátozása alkotmányos alapjogok védelmét, illetve az ezt biztosító, az államot terhelő intézményvédelmi kötelezettség teljesítését szolgálja. Az államnak az érintett alapjogok védelmére fennálló objektív intézményvédelmi kötelezettsége, illetve az alkotmányosan igazolható közérdek fennállta, különös figyelemmel az elektronikus cigaretta speciális (a társadalom egészének, de kiemelten is a fiatalkorúak és a gyermekek egészséget súlyosan veszélyeztető) jellegére, nem tekinthető a vállalkozáshoz való alapjog aránytalan korlátozásának.
37. A korlátozás arányosságának a vizsgálata során az is figyelembe veendő, hogy olyan termék kiskereskedelmi értékesítéséről van szó, amely fokozott egészségügyi kockázatot hordoz, és az általa előidézett betegségek gyógyítása jelentős költségvetési terhet ró az államra.
38. Nem mellőzhető az sem, hogy a törvényalkotó - az Alaptörvény keretei között - viszonylag széles körben mérlegelheti azt, hogy mit és milyen mértékben tekint a társadalomra nézve veszélyesnek, és a mérlegelés eredménye akkor tekinthető alaptörvény-ellenesnek, ha annak téves volta miatt alkalmatlan az ezt követő jogalkotás megalapozására. Ez a jelen esetben nem állapítható meg; a támadott szabályozás valós társadalmi veszélyhelyzetre reagál, felismerhetően közérdekű célokat szolgál és a vállalkozás alapjogával szemben is védendő alapjogok érvényre juttatását biztosítja.
39. A támadott rendelkezés kapcsán is irányadónak tekinthetők az alapvető jogok biztosának az AJB-3466/2013 ügyben készített jelentésében²⁰ foglaltak, itt is fennáll a fiatalkorúak védelme mint alkotmányos érdek. Az alapvető jogok biztosa kifejtette, megvan a megfelelő súlyú alkotmányos indok a vállalkozás szabadságának korlátozására a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységre, ahol az alkotmányos indokot a fiatalkorúak védelme jelenti. A jelentés szerint
 - *Az államnak azt kell biztosítania, hogy a gyermeket minél kevesebb káros hatás érje, és ezt úgy tudja leghatékonyabban megvalósítani, ha az őt érő kockázatokat minimalizálja. Az állam mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a jelenleg fennálló hálót elegendőnek tartja-e [...]*

²⁰ <http://www.ajbh.hu/documents/10180/111959/201303466.pdf>

- *Arányossági oldalról pedig megállapítható, hogy a gyermekek védelemhez való jogának biztosítása arányossá teszi ezen jogosultság (tulajdon) korlátozását [...]*
 - *Az állam a gyermek védelemhez és gondoskodáshoz való jogának intézményvédelmi kötelezettsége teljesítése során, a védelmi köteletség érdekében korlátozhatja a gyermek alapjogait [...]*
 - *Az államnak tehát intézményvédelmi kötelezettségének teljesítése során lehetőségei fakadnak a gyermek fejlődésének védelmére. Mint ahogyan arra már utaltam, az állam a gyermek nyilvánosság előtti tevékenységét – így pl. a szeszes italhoz, dohánytermékekhez, szexuális vonatkozású árucikkekhez, pornográf tartalmakhoz való hozzáférést – szabályozhatja, és ezzel általános intézményvédelmi hálót emelni. A kockázat minimalizálásra törekvés keretében, az állam köteles arra is, hogy legalább a nyilvánosság szférájában ne engedje meg, hogy a gyermek olyan tevékenységet folytasson, amelyek a testi, szellemi és erkölcsi fejlődésére káros hatással lehetnek.*
40. Végezetül szükségesnek tartam rögzíteni, a támadott rendelkezés alkalmas arra, hogy korlátozza az egészségre való káros hatás fokozott kockázatát magában hordozó termékekhez való - a korábbi szabályozás által széles körben biztosított - hozzáférést, és ezen keresztül biztosítsa az alkotmányos közérdek érvényesülését, és a vállalkozás alapjogával szemben védendő alapjogok érvényre juttatását.

5.2. Tulajdonhoz való jog

41. Az Alaptörvény XIII. cikke alapvetően két szempontból garantálja a tulajdonhoz való jogot: egyrészt védi a megszerzett tulajdont az elvonás ellen, másrészt védi a megszerzett tulajdont annak korlátozása ellen.
42. Tulajdonelvonásnak a tulajdonváltozás tekinthető, vagyis az, ha a tulajdon a tulajdonos akaratától függetlenül, közhatalmi aktus folytán más személy tulajdonába kerül.²¹ A jelen esetben ez nyilvánvalóan fel sem merülhet, mivel tulajdon, illetve alkotmányosan védett tulajdoni váromány elvonására, kisajátítására nem került sor. Legfeljebb a tulajdon korlátozása vizsgálható, azonban – amint az részletesen bemutatásra kerül – ez sem valósult meg, mivel
- az érintett gazdasági tevékenység nem minősül védett tulajdonnak, alkotmányosan védett tulajdoni várománynak,
 - eszközök, beruházások elvonására nem került sor,
 - a jövőbeni nyereség reménye nem áll alkotmányos védelem alatt,
 - az EJEB Vékony kontra Magyarország ügyben hozott döntése sem támasztja alá az indítványt.

5.2.1. Az érintett gazdasági tevékenység nem minősül védett tulajdonnak, alkotmányosan védett tulajdoni várománynak

43. Álláspontom szerint az indítvánnyal érintett gazdasági tevékenység, azaz az elektronikus cigaretta kiskereskedelme nem áll az Alaptörvény XIII. cikkének az oltalma alatt. A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatából megállapíthatóan önmagában az, hogy vállalkozások korábban ilyen tevékenységet folytattak, s ebből rendszeres jövedelemre

²¹ 23/2016. (XII. 12.) AB határozat 120. és 128. pont és az ott hivatkozott joggyakorlat.

tettek szert, nem jelenti azt, hogy az a gazdasági tevékenység megszerzett tulajdonnak vagy alkotmányosan védett tulajdoni várománynak lenne tekinthető, és mint ilyen az Alaptörvény XIII. cikk oltalma alatt állna.²²

44. Megjegyzendő, hogy e termékkör esetében még az sem merül fel a termékek újdonság jellegéből fakadóan, hogy az adott gazdasági tevékenységet a vállalkozások hosszabb ideje folytatták volna. Elektronikus cigarettát Európában 2006-tól lehet vásárolni,²³ a termék ismertebbé válásáról pedig csak évekkal ezt követően lehet szó, azzal, hogy hazánkban a felnőtt lakosság igen csekély része használ elektronikus cigarettát.²⁴

5.2.2. *Eszközök, beruházások elvonására nem került sor*

45. A Tisztelt Alkotmánybíróság megállapítása szerint az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt tulajdonhoz való alapjog nem garantálja a vállalkozások/vállalkozók által a vállalkozási tevékenység végzéséhez szükséges és annak megkezdésekor eszközölt beruházások és beszerzett eszközök piaci értékállóságát.²⁵
46. A támadott törvényi rendelkezés a jelen esetben nem vonja el a vállalkozások korábban eszközölt szükséges beruházásait, és a vállalkozási tevékenység érdekében beszerzett eszközei fölött fennálló tulajdonjogát, és őket vagyoni értékű jogtól sem fosztja meg.²⁶

5.2.3. *A jövőbeni nyereség reménye nem áll alkotmányos védelem alatt*

47. A vállalkozási tevékenység jövőbeni nyereségének a reménye, az ebből eredő várható profit nem tekinthető az alkotmányos tulajdonjog által elismert és védett tulajdoni várománynak.²⁷
48. A Tisztelt Alkotmánybíróság ezen megállapítására tekintettel a jelen ügyben sem megalapozott a várható profit elmaradására történő hivatkozás.

5.2.4. *Az EJEB Vékony kontra Magyarország ügyben hozott döntése*

49. Az indítványozók az Alaptörvény M) cikke kapcsán utaltak az EJEB Vékony kontra Magyarország ügyben hozott ítéletére.
50. Ezzel összefüggésben kiemelem, az EJEB nem jutott olyan következtetésre, hogy ne lenne jogszerű a dohánytermékek-kiskereskedelmébe történő állami szabályozó intézkedés, sőt, elismeri, hogy „nem vonja kétségbe a Kormány álláspontját, miszerint az intézkedés a fiatalok dohányzásának visszaszorítását célozza, ami a közérdekkel összhangban áll” (Vékony kontra Magyarország ítélet 31. pont),

²² Vö. 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 20. pont.

²³ <http://ecigaretta.eu/az-e-cigaretta-tortenete>

²⁴ Az elektronikus cigaretták és a dohányzást imitáló elektronikus eszközök használatának gyakorisága, 2015. november 2. Készítette: NEFI Dohányzás Fókuszpont

http://www.fokuszpont.dohanyzasvisszaszoritasa.hu/sites/default/files/e_cigaretta_gyakorisag.pdf

²⁵ 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 23. pont.

²⁶ Vö. 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 24. pont.

²⁷ 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat 24. pont.

51. Az EJEB a beavatkozás arányossága körében jutott arra a következtetésre, hogy a kérelmező a szabályozó intézkedés okán túlzott egyéni terhet volt kénytelen viselni, amely az EJEB megítélése szerint az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének sérelmét eredményezte (Vékony kontra Magyarország ítélet 37. pont). Márpedig az, hogy valamely intézkedés az érintett személyre túlzott terhet ró, nem absztrakt módon, hanem csak a konkrét eset körülményeit feltárva ítéltető meg. Az EJEB ítéletében annak megítélése során, hogy az intézkedés túlzott terhet rótt-e a kérelmezőre, figyelembe vette, hogy a kérelmező
- az engedély elvesztése a vállalkozás bevételét egyharmadával csökkentette (33. pont),
 - régóta (majdnem húsz éven keresztül) végzett dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet (34. pont).
52. Ebből következően automatikusan nem állapítható minden, korábban dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet, illetve a jelen esetben elektronikuscigaretta-kiskereskedelmi tevékenységet végzett vállalkozás vonatkozásában az, hogy az intézkedés rájuk túlzott terhet rótt volna. A fenti feltételek a néhány éve megjelent elektronikus cigaretta kapcsán nyilvánvalóan nem teljesülhetnek, s az EJEB Vékony kontra Magyarország ügyben hozott ítélete alapján sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a támadott rendelkezés olyan váromány-elvonást valósított volna meg, amely az Emberi Jogok Európai Egyezménye Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkébe ütközne.²⁸

5.2.5. A tulajdonhoz való jog korlátozhatósága

53. Amint az az előzőekben bemutatásra került, a jelen esetben az az érintett gazdasági tevékenység nem minősül védett tulajdonnak, alkotmányosan védett tulajdoni várománynak, illetve eszközök, beruházások elvonására nem került sor, továbbá a jövőbeni nyereség reménye nem áll alkotmányos védelem alatt. Ennek megfelelően álláspontom szerint nem valósult meg a tulajdonjog korlátozásra.
54. Azon nem várt esetre, ha a Tisztelt Alkotmánybíróság szerint mégis vizsgálandó a tulajdonhoz való jog korlátozása, kiemelem, hogy a tulajdonhoz való jog az Alaptörvény értelmében nem abszolút, korlátozhatatlan alapjog, más alapjog vagy alkotmányos érték védelmében, a tulajdon társadalmi felelőssége (szociális kötöttsége) alapján, illetve közérdekből, a tulajdonjog korlátozása alkotmányos lehet.²⁹
55. Az állami beavatkozás alkotmányossága megítélésének súlypontja, az alkotmánybírói értékelés voltaképpen a cél és az eszköz, a közérdek és a tulajdonkorlátozás arányosságának megítélése lett.³⁰
56. A jelen esetben az állami beavatkozás az adott cél érdekében szükséges és arányos volt, és azt igazolja közérdek. Ezzel kapcsolatban visszautalok az 5.1.2. pontban részletesen

²⁸ Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a „váromány” legtagabb értelmében olyan jövőbeli jogszerzést lehetővé tevő függő jogi helyzet, amelyben a jogszerzés feltételei részben megvannak, míg további feltételei a jövőben vagy bekövetkeznek, vagy sem, szűkebb értelemben pedig valamely alanyi jog megszerzésének jogilag biztosított lehetősége, amelyről a várományost nem lehet önkényesen megfosztani [lásd pl. 103/2010. (VI. 10.) AB határozat].

²⁹ 20/2014. (VII. 3.) AB határozat 191. pont.

³⁰ 20/2014. (VII. 3.) AB határozat 154. pont.

kifejtettek, amelyen túl még felhívom a Tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy

- az érintett vállalkozások olyan (a dohányzással kapcsolatos) termékkörrel összefüggésben folytattak üzleti tevékenységet, amely az állam részéről hagyományosan és konzekvensen növekvő korlátozásoknak van kitéve,
- a jogalkotó széleskörű mérlegelési lehetőségekkel rendelkezik annak meghatározására, hogy milyen veszélyektől kell megóvni a társadalmat, amely lehetőségeket csak akkor lépne túl alaptörvényellenesen, ha a jogalkotói mérlegelés eredménye - téves volta miatt - alkalmatlan lenne az azt követő jogalkotás megalapozására.³¹

57. A jelen esetben véleményem szerint fennáll a jogalkotói beavatkozás szükségessége és arányossága, és a beavatkozást igazolja közérdek. Az is megállapítható, hogy a beavatkozás jobban segíti a célok hatékony elérését, mint bármilyen más, kevésbé korlátozó intézkedés. A támadott rendelkezéssel megvalósított beavatkozás tehát olyan, közérdeknek alárendelt szignifikáns célokat szolgál, amelyek alkalmasak az elektronikus cigaretták értékesítésével kapcsolatos üzleti tevékenység objektív korlátozásának az igazolására.

5.3. Szerződési szabadság

58. Az indítványozók indítványukban említik a szerződési szabadság sérelmét is. Tekintettel arra, hogy az indítványozók igen általánosan szólnak erről, emiatt pedig az indítvány pontos tartalma sem azonosítható (különösen, hogy milyen felek között létrejött szerződés(ek) esetében állítják az indítványozók a szerződés szabadság sérelmét), így itt csak röviden, az indítványnak megfelelően általános jelleggel az alábbiakat fejtem ki.

59. A szerződési szabadság az Alaptörvény *M*) cikkéből és a XIII. cikkének (1) bekezdéséből következik, tehát nem alapvető jog, azonban önálló alkotmányos jogként élvezzi az Alaptörvény védelmét. Közvetlenül a szerződési szabadságra mint alkotmányos jogra, az alapvető jogok megsértéséhez hasonló alkotmány sérelem nem alapozható. Mivel nem alkalmazandó rá az alapvető jogok korlátozhatóságáról rendelkező I. cikk (3) bekezdése sem, a szerződési szabadságnak még lényeges tartalma is korlátozható. A szerződési szabadság védelmi szintje ahhoz igazodik, hogy a korlátozásnak van-e alapos oka, a korlátozás ésszerű-e.³²

60. Amint az már előzőleg kifejtésre került, a támadott rendelkezésnek van ésszerű indoka:

- a) a Kormány következetes dohányzásellenes politikája a magyar lakosság egészségügyi állapotának javítása érdekében,
- b) a gyermekek védelemhez való jogának biztosítása.

61. Álláspontom szerint jelen ügyben nem állapítható meg a szerződési szabadság sérelme sem.

³¹ Vö. 26/2013. (X. 4.) AB határozat 163. pont.

³² 33/2015. (XII. 3.) AB határozat 24. pont és az ott hivatkozott joggyakorlat.

6. Az Alaptörvény XX. és XXI. cikke

62. Az indítványozók szerint alapvetően sérti az egészséghöz és az egészséges környezethez való jogot az, ha a dohányterméket nem használó e-cigarettás személyt dohányzók közé kényszerítik az általa használni kívánt termék megvásárlása céljából. A kötelezés a leszokás ellen hat, az elérni kívánt cél veszélybe kerül azzal, hogy az érintettet újra és újra „megkísérti” a dohánytermék.
63. Az indítványozók úgy az Alaptörvény XX., mint XXI. cikkének megsértését ugyanazon körülményre vezetik vissza: a dohányterméket nem használó e-cigarettás személyt a támadott rendelkezés a dohányzók közé kényszerítik az általa használni kívánt termék megvásárlása céljából.
64. Az indítványozók megközelítése több oldalról is téves:
- mellőzik annak figyelembe vételét, hogy az elektronikus cigaretta káros az egészségre, méghozzá nemcsak az azt közvetlenül használó, hanem a „passzív” használó egészségére is,
 - nem igaz az a feltételezés, hogy az elektronikus cigaretta hatásos eszköz a dohányzásról való leszokás támogatásában, sőt, éppen az elektronikus cigaretta nyithatják meg az utat a nikotinfüggőség, és végső soron a hagyományos dohányfogyasztás előtt,
 - önmagában az a körülmény nem teremt nem egészséges környezetet, hogy az elektronikus cigaretta megvásárlásához meg kell látogatni egy olyan üzletet, amelyben olyan személyek vannak akik dohányoznak, hiszen az adott helyiségen belül a dohányzásra nem kerülhet sor,
 - az indítványozók abból a nem helytálló feltevésből indulnak ki, hogy az általuk hivatkozott “felőtt emberek” nem tudnak tudatos döntést hozni, önmagában a vásárlás helyszíne befolyásolja dohányzáshoz való viszonyukat. Az indítványozók logikája szerint tehát egy alkoholfogyasztást kerülő személy esetében sérül az egészséges környezethez való jog, ha élelmiszer megvásárlása érdekében bemegy egy alkoholt (is) árusító üzletbe, illetve ha egy éppen testsúlyát csökkenteni kívánó személy egy csokoládét is árusító üzletet keres fel gyümölcs megvásárlása céljából, akkor esetében a csokoládé árusítása sérti az egészséges környezethez való jogát.
65. Az előzőekben már részletesen ismertetésre került, hogy a dohányzáshoz, dohánytermékekhez szorosan kapcsolódó, egészségügyi károsító hatással bíró termékre vonatkozó támadott szabályozás meghozatalához, a hozzáférhetőség szabályozásához nyomós közérdek fűződik, amelyet egészségügyi okok igazolnak, mindenekelőtt a fiatalok dohányzásának a visszaszorítása, ezen keresztül a társadalom közegészségügyi állapotának közép- és hosszútávon való javítása, így a támadott rendelkezés nyilvánvalóan nem ütközik alaptörvényi rendelkezésekbe.

7. Összefoglalás

66. A fentiekben bemutatásra került, hogy az utólagos nomakontroll indítvány érdemi elbírálásra nem alkalmas.
67. Azon esetre, ha a Tisztelt Alkotmánybíróság szerint az indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, bemutatásra került, hogy a támadott rendelkezés az indítványozók álláspontjával ellentétben nem ütközik a hátrányos megkülönböztetés tilalmába, a tulajdonhoz való jogba, a vállalkozáshoz való jogba, a szerződéses szabadságba, az egészséghez és az egészséges környezethez való jogba, így alapjog korlátozás nem történt. Az is ismertetésre került, hogy a rendelkezés nem ütközik az Emberi Jogok Európai Egyezményébe sem.
68. Részletesen ismertetésre került, hogy az elektronikus cigaretta nem átlagos áru, mint például egy élelmiszer, hiszen hatásában közelebb áll a dohánytermékekhez mint bármi máséhoz, s ezért indokolt a dohánytermékekhez hasonló szabályozást érvényesíteni esetében is (elsősorban a fiatalkorúak és a nemdohányzók védelmében). A dohányzáshoz, dohánytermékekhez az uniós szabályozás által is elismerten szorosan kapcsolódó, egészségügyi károsító hatással bíró termékre vonatkozó támadott szabályozás meghozatalához, a hozzáférhetőség szabályozásához nyomós közérdek fűződik, amelyet egészségügyi okok igazolnak, mindenekelőtt a fiatalkorúak dohányzásának a visszaszorítása, ezen keresztül a társadalom közegészségügyi állapotának közép- és hosszútávon való javítása.
69. Mindezek okán kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az indítványt utasítsa vissza, illetve azt érdemi megalapozatlanság miatt utasítsa el.

Budapest, 2017. június 20., , ,

Tisztelettel:

Dr. Seszták Miklós
miniszter

